

BÀI 21: NHỮNG BIẾN ĐỔI CỦA NHÀ NƯỚC PHONG KIẾN TRONG CÁC THẾ KỶ XVI - XVIII

TÓM TẮT LÝ THUYẾT

1. Sự sụp đổ của nhà Lê. Nhà Mạc được thành lập.

- Đầu thế kỷ XVI, nhà Lê Sơ lâm vào khủng hoảng suy yếu.

+ Các thế lực phong kiến nổi dậy tranh giành quyền lực. Mạnh nhất là thế lực Mạc Đăng Dung.

+ Phong trào đấu tranh của nhân dân bùng nổ ở nhiều nơi.

- Năm 1527, Mạc Đăng Dung phế truất vua Lê lập triều Mạc.

- Chính sách của nhà Mạc:

+ Xây dựng chính quyền theo mô hình cũ của nhà Lê.

+ Tổ chức thi cử đều đặn.

+ Xây dựng quân đội mạnh.

+ Giải quyết vấn đề ruộng đất cho nông dân.

→ Những chính sách của nhà Mạc bước đầu ổn định lại đất nước.

- Do sự chống đối của cựu thần nhà Lê và do chính sách cắt đất, thần phục nhà Minh → nhân dân phản đối. Nhà Mạc bị cô lập.

2. Đất nước bị chia cắt.

* Chiến tranh Nam - Bắc triều.

- Cựu thần nhà Lê, đứng đầu là Nguyễn Kim đã quy tụ lực lượng chống Mạc với danh nghĩa: “phù Lê diệt Mạc” → Thành lập chính quyền ở Thanh Hóa gọi là Nam triều, đối đầu với nhà Mạc ở Thăng Long - Bắc triều.

- Từ năm 1545 – 1592 diễn ra cuộc chiến tranh Nam - Bắc triều → nhà Mạc bị lật đổ.

* Chiến tranh Trịnh - Nguyễn:

- Sau khi lật đổ nhà Mạc, vua Lê tuy còn nhưng quyền lực nằm trong tay họ Trịnh.

- Ở Thuận Hóa: Họ Nguyễn cát cứ xây dựng chính quyền riêng.

- Năm 1627, họ Trịnh đem quân đánh họ Nguyễn, chiến tranh Trịnh - Nguyễn bùng nổ.

- Kết quả: Năm 1672, hai bên giảng hòa, lấy sông Giang làm giới tuyến. Đất nước bị chia cắt làm hai Đàng: Đàng Ngoài và Đàng Trong.

3. Nhà nước phong kiến Đàng Ngoài (giảm tải)

4. Nhà nước phong kiến Đàng Trong (giảm tải)

---HẾT---